

המורדה

שנתנו אוכלים

א ידו היה משרד-הבריאות מתפנה לדרוך בדיקה יסודית ומקפת בכתי-החולים, כדי דבר כמה אנשים אושפזו בהם עקב אכילת בשר מורעל, היה זה ציבור נתקף הלבם.

הצהרה מדהימה זו נשא ד"ר יהודה וולדמן, המנהל-בפועל של בית-המיטבחים בחולון, בפני צוות-המשימה המיוחד של העולם הזה, שיצא לערוך חקירה מקיפה על מקורו ואיכותו של הבשר שקונה הציבור באיטליונים.

חקירה זו, שהתנהלה בקדחתנות משך כחודש ימים, העלתה מימצאים מסמרי-שיער ובראש ובראשונה התעורר חשד שידו של ד"ר יעקב כורזין, מנהל המחלקה הווטרינרית של עיריית תל-אביב, בדבר עשרות האנשים הקשורים לנושא, איתם שוחח צוות-המשימה, הדגישו, כי בעיסק השחיטה השחורה מעורבים, כסף גדול ואנשים אלימים, לדעתם, ללא תמיכה נמרצת מצד ראש העיר החדש ואנשי המשטר רה לא ישתנה דבר, ועיסקי השחיטה השחורה יוסיפו לשגשג.

בשר

שחור

ל איגוד הערים תל-אביביפו וחולון בית-המיטבחים משוכלל, הפועל בייעילות, בית-המיטבחים מספק שירותי שחיטה לסוחר-הבקר. כל סוחר המביא בקר, והמוכיה כי הבקר ניקנה כחוק (ואין הוא גנוב), נהנה משירותי-השחיטה של בית-המיטבחים, רופאים וטרינרים בודקים את הבשר, משמידים חלקי-פנים נגועים, אם נמצאו כאלה, כאשר מוצא ה-

מאח

זאב יפת, עזרא חן ויוסי גל

בשר אל מחוץ לבית-המיטבחים הוא מוחזק תם כחוק, אות להיותו ראוי למאכל אדם, ואולם, אחוז בלתי-מבוטל של בשר הימוצע למכירה למאות אלפי תושבי תל-אביב ולאורחים רבים אחרים תושבי ערים סמוכות, המעדיפים לערוך את קניותיהם בתל-אביב, אינו מגיע כלל מבית המיטבחים בחולון (או מבתי-המיטבחים אחרים, הנתונים אף הם לפיקוח רפואי). בשר זה ניקנה על-ידי בעלי-איטליונים מסוחרים, "בשר שחור" השוחטים בקר, סוסים, גמלים וי-תמורים — ללא כל פיקוח רפואי.

תאורת-הבצע מעבירה סוחרים ובעלי-איטליונים אלה על דעתם, לא מדאיגה אור תם כלל העובדה שהם עלולים לפגוע בבריאות הקונים בספקם להם במסעם של בעלי-חיים חולים, או האסורים באכילה.

ריווחי השחיטה

השחורה

ה עולם התחתון גילה כי מעיסקי השחיטה השחורה ניתן להפיק רווחים גדולים, מכירת הבשר ה"שחור" קוסמת הן לבעלי האיטליונים, והן לסוחרים הגדולים, מכמה סיבות:

• התחמקות ממום הכנסה. בית-המיטבחים העירוני מנהל

מאז מילחמת ששת הימים החמיר הר מצב בשטח זה עד-מאוד, אלפים רבים של סוסים, חמורים וגמלים מבורחים ארצה מהגדה ומרצועת עזה, חלקם נגועים כמחלות קשות, ביניהן מחלות שלא היו נפוצות בעבר, בין בעלי-החיים ביישובים הייחודיים והערביים בארץ.

• כאשר אנחנו מגלים פרה חולה, אנו יכולים לברר היכן ניקנתה, להזהיר את היקבוץ או את המושב מפני התפשטות המחלה לעדר כולו. אך כאשר הבקר הוא גנוב, ונישחט שלא כחוק, ברור שאמצעי זהירות אלה אינם מופעלים כלל.

בישול רגיל של בשר, לצורך אכילה, אין די בו כדי לקטול את מרבית החיידקים, והתוצאות החמורות אינן מאחרות לבוא.

במיקרים קלים של הרעלה נתקף אדם בהקאות או בשלשולים, אך במיקרים רציניים מועברים לגופו של אוכל-הבשר חיידקי קי שחפת. חיידקים מסוכנים לא פחות הם חיידקי הגמרת (אנטרקס) שכימעט לא ניתן לגבור עליהם באמצעים הרפואיים הידועים לנו.

• אורח, הקונה בשר בתום-לב, המאמין כי הוא קונה בשר-בקר שעבר בדיקה ווטרינרית, ולא בשר משחיטה "שחורה", עלול ללקות בזיהומים כבדים, לקבל צהבת מידבקת, או לסבול מחולעים שיפגעו בשרירי-ליבו, לא פחות מסוכנים הם חיידקי הסלמונלה, העמידים כנגד החום בו מבוי של הבשר.

חשדות

ראשונים

צ וות החקירה של העולם הזה התכוון להתרכז בבדיקת שני נושאים, האחד, חשיפת זהותם של סוחרים, הבשר השחור, האחר: גילוי אותם איטליונים המוכרים בשר זה.

כצעד ראשון לגילוי האיטליונים המוכרים בשר שלא עבר פיקוח וטרינרי, ניקנה במיספר איטליונים מיקריים ברחבי העיר בשר, בכמויות התואמות את הצריכה היתית.

הבשר הוכנס לעטיפות פלסטיות, ועל כל עטיפה צוינו שם בעל-האיטליון ותאריך הקנייה.

לאחר-מכן הועבר הבשר למחלקה היוטרינרית בתל-אביב, משם עתיד היה להישלח למכון הוטרינרי בבית-דגון, לבדיקה מעבדתית. אותה שעה, טרם נתעורר החשד כי משהו אינו כשורה במחלקה היוטרינרית בתל-אביב, אדרבא, כאשר הונחו דוגמאות-הבשר הראשונות לפני ד"ר כורזין ואנשי-צוותו, העיר אחד הפקחים: "אני רואה שיש פה בשר גם מהאיטליון של עזרא ויוסי, ברחוב גוריאלי 7 בשוק התיקום, אל תשאל מה הולך איתו", אמר. פעם, כשבאתי לקחת בשר לביקורת, הניף בנו את סכין-הקצבים שלו, ואיים שאם אתקרב לאיטליון, יתחוך לי את הידיים ואת הרגליים.

לדבריו הוסיף ד"ר כורזין: "הפקחים העירוניים חיים ממש בגיהנום, כל הזמן מאיימים עליהם, לא נותנים להם לבצע את תפקידם ולקחת בשר לבדיקות מעבדתיות. לא פעם רצים אחריהם עם סכינים שלופות".

אחת לכמה ימים הוספנו להביא למחלקה הוטרינרית בשר, שניקנה באיטליונים שור-

מבקר העולם הזה חושף את ג'ונגל הבשר בתל-אביב

נים, הובטח לנו שהבשר יועבר לבדיקה בבית-דגון. בינתיים התרחבה החקירה, מידע נוסף זרם והצטבר, אט-אט החלה מצטיירת תמונה כולה. בשוק שכונת התיקום מרובה שחיטה שחורה של בקר, אבל אין מוכרים שם בשר סוסים או חמורים, וזאת, לא משום שכל בעלי-האיטליונים בשוק היתיקום שומרי חוק, אלא מכיוון שגאוות אנשי השוק על כך שאינם מוכרים בשר פגולים.

ביפו, בתי-הרושת רבים לבשר, המשתמשים בכשר המורים, מוכרים סוסים וחמורים דתעשיית נקניקים.

בצפון תל-אביב השטח נקי, לבד מעבירות קלות על חוקי-התברואה בכל היקסור לצורת החזקת הבשר לאחר הגיעו מבית-המיטבחים.

בשוק הכרמל, השוק הגדול בתל-אביב, המצב מועזע. קיימת (חמשך בעמוד 24)

סוס לבטני האיטליונים. סוחרים-סוסים ממוצע מרוויח למעלה מעשרת אלפים לירות בחודש. הוא אינו משלם מסי-הכנסה. בקר גנוב, בית-המיטבחים דא יקבל לשחיטה בקר שאינו מלווה בסופס רישמי, הנוקב בשם המוכר. סוחריו הבשר השחור מעוניינים רק בכשר. אותם לא מעניין מי הוא הבעלים החוקי של הבקר.

בשר

מסוכן

מ סכיר ד"ר יהודה וולדמן: "הציבור הרחב אינו יודע לאילו מחלות קשות הוא נחשף כשבעלי-איטליונים מוכרים לו, ללא ידיעתו, בשר שלא עבר פיקוח רפואי.

ב"שחיטה שחורה", אפשרות זו אינה קיימת.

התחמקות מתשלום, אגרת שחיטה, עבוד שחיטת כל פרה יש לשלם אגרה בסך 63 ל"י. מחיר שחיטת כבש — 31 ל"י. סוחרים בשר חסרי-מצפון, השוחטים מידי-י-י-י חודש מאות רבות של ראשי-בקר, חוסכים בדרך זו על השבון בריאות הציבור, אלפי לירות.

מתחרווחים. סוס זקן עונה בשוק 100 ל"י. בעלי-איטליון הי מציג בשר-סוס כבשר-בקר, קונה את סחורתו במחיר ממוצע של שוש לירות הקילו, ומוכרו לצרף כן כ-13—11 ל"י הקילו. רווח כן מאות אחוזים. אותו מתחרווחים קיים גם בכירת בשר המורים או גמלים.

גם סוחר-הסוסים מרוויח מאות אחוזים על מכירת כל קילו בשר

רישום מדויק של כל כמות הבשר המסופקת לכל איטליון ואיטליון. אנשי מסי-הכנסה מקבלים העתקי הרישומים, וקובעים בהתאם את שומותיהם של בעלי-האיטליונים. אך כאשר בעלי-איטליון מוכר "בשר שחור", לא זו בלבד שהוא קונה את הסחורה במחיר זול יותר, אלא שהוא מעלים את מחזור מכירתו ממסי-הכנסה.

אחדים מסוחר-הבשר הגדולים דים ביותר בתל-אביב רשומים בתיקוי מחלקת-הסעד של עיריית תל-אביב כניזוקקייסער. אין להם תיקום ממסי-הכנסה. ברגע שיתחייבו לעבור עם בית-המיטבחים, יעלו עליהם.

פסולת בשר. כאשר שוחטים בבית-המיטבחים, קיים תמיד חשש כי אחדות מהסוחרים תתגורר נח בחולות, וכשרן יוספל למכירה.